

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 45/11
v Luxemburgu 12. mája 2011

Rozsudok vo veci C-391/09
Malgožata Runevič-Vardyn a Łukasz Paweł Wardyn/Vilnius miesto
savivaldybės administracija a i.

Súdny dvor rozhodol o spôsobe zápisu mien a priezvisk občanov Únie v dokumentoch o osobnom stave členského štátu

Právo Únie nebráni odmietnutiu zmeniť priezviská a mená zapísané v dokumentoch o osobnom stave pod podmienkou, že toto odmietnutie nespôsobí dotknutým osobám vážne ťažkosti

M. Runevič-Vardyn sa narodila v roku 1977 vo Vilniuse a je litovská štátna príslušníčka. Patrí k poľskej menšine v Litve. Podľa jej tvrdení jej rodičia dali poľské meno „Małgorzata“ a priezvisko po jej otcovi „Runiewicz“. Ako uviedla, jej rodný list z roku 1977 bol vyhotovený v cyrilike a až v rodnom liste vydanom v roku 2003 bolo jej meno a priezvisko zapísané v litovskej forme ako „Malgožata Runevič“. Rovnaké meno a priezvisko boli uvedené v litovskom pase, ktorý jej bol vydaný v roku 2002.

M. Runevič-Vardyn sa po tom, čo určitý čas žila a pracovala v Poľsku, vydala vo Vilniuse v roku 2007 za poľského štátneho príslušníka Łukasza Pawła Wardyna. V sobášnom liste vydanom Matričným úradom mesta Vilnius je meno „Łukasz Paweł Wardyn“ prepísané vo forme „Lukasz Pawel Wardyn“ – s použitím pravidiel písania litovčiny bez diakritických znamienok. Meno a priezvisko jeho manželky je uvedené vo forme „Malgožata Runevič-Vardyn“ – pokiaľ ide o priezvisko jej manžela pripojené k jej vlastnému priezvisku, iba s použitím litovských písmen, medzi ktoré nepatrí písmeno „W“. Manželia v súčasnosti žijú spolu so synom v Belgicku.

V roku 2007 Malgožata Runevič-Vardyn podala na Matričný úrad mesta Vilnius žiadosť, ktorou sa domáhala, aby jej meno a priezvisko, ako sú uvedené v jej rodnom liste, boli zmenené na „Małgorzata Runiewicz“ a aby jej meno a priezvisko, ako sú uvedené v jej sobášnom liste, boli zmenené na „Małgorzata Runiewicz-Wardyn“. Po tom, ako bolo táto žiadosť zamietnutá, podali manželia žalobu na Vilnius miesto 1 apylinkės teismas (súd pre prvý obvod mesta Vilnius, Litva). Tento súd sa Súdneho dvora pýta, či právo Únie bráni takej právnej úprave členského štátu, ktorá stanovuje, že priezviská a mená fyzických osôb môžu byť v dokumentoch o osobnom stave tohto štátu prepísané len vo forme, ktorá je v súlade s pravidlami písania úradného štátneho jazyka.

Súdny dvor v prvom rade zdôrazňuje, že smernica 2000/43/ES¹, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod, sa neuplatní na situáciu manželov Wardynových, pretože do pôsobnosti tejto smernice nepatrí vnútroštátna právna úprava týkajúca sa zápisu priezvisk a mien v dokumentoch o osobnom stave. V tejto súvislosti je síce pravda, že smernica odkazuje vo všeobecnosti na prístup k tovaru a službám, ktoré sú k dispozícii verejnosti, ako aj na dodávanie tovaru a poskytovanie služieb, nemožno sa však domnievať, že taká vnútroštátna právna úprava patrí v zmysle tohto ustanovenia pod pojem „služba“.

Okrem toho, s ohľadom na ustanovenia Zmluvy týkajúce sa občianstva únie Súdny dvor pripomína, že hoci pravidlá upravujúce zápis priezviska a mena osoby v dokumentoch o osobnom stave patria za súčasného stavu práva Únie do právomoci členských štátov, tieto štáty musia pri vykonávaní danej právomoci dodržiavať právo Únie a najmä ustanovenia Zmluvy týkajúce sa

¹ Smernica Rady 2000/43/ES z 29. júna 2000, ktorou sa zavádza zásada rovnakého zaobchádzania s osobami bez ohľadu na rasový alebo etnický pôvod (Ú. v. ES L 180, s. 22; Mim. vyd. 20/001, s. 23).

práva slobodne sa pohybovať a zdržiavať na území členských štátov, ktoré je priznané každému občanovi Únie.

Súdny dvor uvádza, že meno a priezvisko osoby sú základným prvkom jej identity a súkromného života, ktorých ochrana je zaručená Chartou základných práv Európskej únie, ako aj Európskym dohovorom o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Súdny dvor rozhodol v súvislosti so žiadosťou Malgožaty Runevičovej-Vardynovej o zmenu jej mena a rodného priezviska v litovskom rodnom a sobášnom liste. Ak sa občan Únie premiestni do iného členského štátu a následne uzavrie manželstvo s príslušníkom tohto iného členského štátu, okolnosť, že priezvisko občana, ktoré mal pred uzavretím manželstva, a jeho meno môžu byť zmenené a prepísané do dokumentov o osobnom stave štátu pôvodu len s použitím písmen tohto členského štátu, nemôže predstavovať menej priaznivé zaobchádzanie ako v prípade, ak by nevyužil možnosť voľného pohybu osôb. Preto **neexistencia takého práva nemôže odradiť občana Únie od výkonu práv na voľný pohyb**, ktoré mu priznáva Zmluva, čiže v danom rozsahu **nepredstavuje obmedzenie.**

Pokiaľ ide o žiadosť manželov o zmenu pripojeného priezviska Ł. Wardyna k rodnému priezvisku jeho manželky v litovskom sobášnom liste (t. j. Wardyn namiesto Vardyn), Súdny dvor nevylučuje, že také odmietnutie by mohlo spôsobiť dotknutým osobám ťažkosti. **Aby také odmietnutie predstavovalo obmedzenie slobôd priznaných Zmluvou, musí spôsobiť dotknutým osobám „vážne ťažkosti“ správneho, profesionálneho a súkromného charakteru.** Vnútroštátnemu súdu prináleží rozhodnúť, či môže odmietnutie zmeniť spoločné priezvisko manželov spôsobiť dotknutým osobám také ťažkosti. Ak to tak je, ide o obmedzenie slobôd, ktoré sú v Zmluve priznané každému občanovi Únie. **Vnútroštátny súd musí tiež rozhodnúť, či za týchto okolností zachováva také zamietnutie spravodlivú rovnováhu medzi existujúcimi záujmami**, t. j. na jednej strane právom manželov na rešpektovanie ich súkromného a rodinného života a na druhej strane legitímnou ochranou úradného štátneho jazyka a tradícií dotknutým členským štátom. Súdny dvor dospel k záveru, že v tomto prípade **neprimeranosť odmietnutia žiadostí o zmenu**, ktoré na tieto účely podali manželia, **by prípadne mohla vyplývať zo skutočnosti, že Matričný úrad mesta Vilnius prepísal dané priezvisko v prípade Ł. Wardyna v súlade s príslušnými poľskými pravidlami písania.**

Pokiaľ ide o žiadosť Ł. Wardyna o zápis jeho mien v litovskom sobášnom liste vydanom Matričným úradom mesta Vilnius vo forme, ktorá je v súlade s poľskými pravidlami písania, t. j. „Łukasz Paweł“ (a nie Lukasz Pawel), Súdny dvor zistil, že rozdiel medzi litovským a poľským zápisom spočíval vo vynechaní diakritických znamienok, ktoré sa v litovskom jazyku nepoužívajú. V danej súvislosti Súdny dvor uviedol, že pri veľkom množstve činností každodenného života sa diakritické znamienka často vynechávajú z technických dôvodov (spojených najmä s objektívnymi obmedzeniami vyplývajúcimi z počítačových systémov). Navyše osoba, ktorá neovláda cudzí jazyk, často nepozná význam diakritických znamienok. Je preto málo pravdepodobné, aby samotné vynechanie takých znamienok mohlo spôsobiť dotknutej osobe skutočné a vážne ťažkosti tak, že by vznikali pochybnosti s ohľadom na jej identitu či autentickosť dokumentov, ktoré predkladá. Súdny dvor teda rozhodol, že **odmietnutie zmeniť sobášny list občana Únie, ktorý je príslušníkom iného členského štátu**, spôsobom, aby jeho mená boli prepísané v tomto liste s takými diakritickými znamienkami, ako sú tie, ktoré boli uvedené v dokumentoch o osobnom stave vydaných členským štátom jeho pôvodu, a vo forme, ktorá je v súlade s pravidlami písania úradného štátneho jazyka jeho štátu, **nepredstavuje obmedzenie slobôd, ktoré sú v Zmluve priznané každému občanovi Únie.**

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

Úplné znenie rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Fotografie z vyhlásenia rozsudku sú k dispozícii na „Europe by Satellite“ ☎ (+32) 2 2964106